

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus- suunnitelma 2025-2028

Porvoon nuorisopalvelut

**NUORTEN
PORVOO
DE UNGAS
BORGÅ**

Sisälllys

<u>Johdanto</u>	03
<u>Perusteet</u>	04
<u>Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tausta ja laatiminen</u>	05
<u>Käsitteet</u>	06
<u>Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi nuorisopalveluissa</u>	13
<u>Tavoittaminen ja viestintä</u>	
<u>Toiminta</u>	
<u>Vuorovaikutus</u>	
<u>Tilat</u>	
<u>Yhteistyö</u>	
<u>Työntekijöiden osaaminen</u>	
<u>Seuranta</u>	
<u>Tavoitteet ja seuranta vuosille 2025-2028 –taulukot</u>	19
<u>Lähteet</u>	25

Johdanto

Tämä on Porvoon kaupungin nuorisopalvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2025–2028. Suunnitelma koskee palvelujen käyttäjien tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä nuorisopalvelujen palveluissa ja toiminnassa.

Palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025–2028 on työyhteisön yhdessä laatima suunnitelma, jonka tavoitteet ja toimenpiteet tukevat yhdenvertaisuuden sisällyttämistä osaksi nuorisopalveluiden arkea ja päivittäistä toimintaa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitteluprosessi on toteutettu vuosien 2023–2024 aikana yhteistyössä Rauhankasvatusinstituutti ry:n kanssa.

Suunnitelma on valmisteltu nuorisotyötä ohjaavien lakien tavoitteiden mukaisesti ja se sisältää nykytilan arvioinnin, yhdenvertaisuuden edistämisen tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi sekä toimeenpanon seurannan varmistamisen.

Yhdenvertaisuuden edistämisen tavoitteena on varmistaa, että kaikki ihmiset ovat aidosti tasavertaisia ja että syrjinnästä johtuvaa epätasa-arvoa vähennetään yhteiskunnassa. Nuorisotyössä tämä tarkoittaa sitä, että jokaisella nuorella on mahdollisuus osallistua häntä kiinnostavaan toimintaan. Nuorisotyössä sitoudutaan siihen, että toimintamuodot ovat mukaan ottavia ja turvallisia, toiminta on avointa ja arvostavaa ja siihen on helppo tulla mukaan. Toiminta rakentuu vuorovaikutuksesta, yhteenkuuluvuudesta ja yhteisistä kokemuksista, jotka tukevat nuoren kasvua ja osallisuutta.

Yhdenvertaisuus on nuorisotyössä keskeinen periaate, sillä se luo pohjan hyvälle ihmissuhteille, yhteiskunnalliselle osallisuudelle ja aktiiviselle kansalaisuudelle. Nuorisotyössä yhdenvertaisuuden edistäminen on sekä arvopohjainen että lainsäädäntöön perustuva velvollisuus. Suunnitelmallinen työ yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi tukee moninaisten osallistujien oikeuksia ja antaa nuorisotyöntekijöille keinoja syrjinnän tunnistamiseen, ehkäisemiseen ja siihen puuttumiseen. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma toimii käytännön työkaluna näiden tavoitteiden saavuttamisessa.

Perusteet

Nuorisotyön tehtävänä on luoda nuorille yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua, kehittyä, kokea ja toteuttaa erilaisia taitoja ja toimintaa. Porvoon kaupungin nuorisotyön perussuunnitelmassa, Nupsissa, kuvataan porvoalaisen nuorisotyön työmuodot, niiden toteuttamistavat sekä arvot ja nuorisotyötä ohjaavat lait, asiakirjat ja säädökset. Porvoon nuorisopalvelujen konkreettinen tekeminen ja suuntaviivat on kerrottu nuorisotyön perussuunnitelmassa.

Nuorten Porvoo – Porvoon nuorisotyön perussuunnitelma

Nuorisopalveluiden toiminnassa huomioidaan Porvoon kaupunkistrategian painopisteet: suosituin kotikaupunki, paras arkenakin, kaupunki elämän sykettä ja ilmastotekojen kaupunki. Nuorisotyön tavoitteena on, että sen palvelut luovat nuorille mahdollisuuden kokea Porvoo Unelmien Porvooksi – kaupungiksi, joka tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia.

Nuorisotyön perussuunnitelmassa sanoitetaan toimintaperiaatteita ja arvoja, joihin nuorisotyö pohjautuu. Keskeisiä arvoja ovat yhdenvertaisuus, osallisuus, turvallisuus, kokemuksellisuus ja vapaaehtoisuus. Nuorisotyössä yhdenvertaisuus nähdään tärkeänä arvona, mutta sen toteutuminen ei ole itsestäänselvyys. Pelkkä sitoutuminen periaatteeseen ei riitä, vaan sen saavuttaminen edellyttää aktiivisia toimia. Kaikilla nuorilla ei ole yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa, mikä näkyy niin nuorisotyössä kuin yhteiskunnassa laajemminkin.

Yhdenvertaisuuden edistäminen vaatii ennakoivaa toimintakulttuuria, joka huomioi nuorten erilaiset elämäntilanteet, lähtökohdat ja tarpeet. Tasapuolinen kohtelu ei automaattisesti tarkoita yhdenvertaisuuden toteutumista, sillä todelliset esteet voivat liittyä rakenteisiin ja käytäntöihin, jotka vaativat tiedostamista ja muutosta. Nuorisotyön ammattilaisilta edellytetään kykyä tunnistaa eriarvoistavia toimintamalleja sekä arvioida ja perustella ratkaisujaan yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Lähde: <https://rauhankasvatus.fi/kaikki-mukana/>

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tausta ja laatiminen

Nykytilan kartoitus

Palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025–2028 pohjautuu prosessin alkuvaiheessa toteutettuun nykytilan kartoitukseen, jonka tarkoituksena oli tunnistaa yhdenvertaisuuden nykytilanne sekä tunnistaa keskeisiä yhdenvertaisuuteen liittyviä kehittämiskohteita nuorisopalvelujen toiminnassa.

Arvioinnissa tarkasteltiin yhdenvertaisuuden nykytilannetta erityisesti syrjinnän vaarassa olevien ryhmien näkökulmasta. Tavoitteena oli selvittää, onko eri taustaisilla henkilöillä yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua toimintaan ja miten eri taustaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta voidaan edistää.

Välitehtävän toteutus

Työyhteisö jaettiin viiteen ryhmään, joista jokainen keskittyi tarkastelemaan tiettyjä identiteetteihin ja ominaisuuksiin liittyviä kysymyksiä. Ryhmät käsittelivät seuraavia teemoja: 1) alkuperä, kansalaisuus ja kieli, 2) seksuaalinen suuntautuminen, 3) uskonnot ja vakaumukset, 4) terveydentila ja vammaisuus sekä 5) sukupuoli ja sen ilmaisu. Arvioinnin onnistuminen edellytti, että arvioijilla oli laaja ymmärrys eri ryhmien erityiskysymyksistä. Taustatietoa hankittiin henkilöstön havaintojen, sidosryhmien ja järjestöjen haastattelujen sekä aiheeseen liittyvän tutkimustiedon pohjalta.

Nykytilan kartoituksessa pyrittiin selvittämään millaisia asenteita toimintaan osallistuvilla on, tunnistetaanko ryhmiä, jotka ovat muita huonommassa asemassa, onko joissakin toiminnoissa yhdenvertaisuuden toteutumista haittaavia puutteita, puuttuuko työntekijöiltä osaamista jostakin yhdenvertaisuuden osa-alueesta, huomataanko, että tarvitsemme yhteisiä pelisääntöjä tai sovittuja käytäntöjä esimerkiksi häirintään puuttumiseksi, nouseeko kartoituksissa esille joitakin tiettyjä rakenteellisia syrjiviä käytänteitä, tai joku tietty ryhmä nuoria, ja ovatko he mukana toiminnassa vai eivät?

Käsitteet

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan yhdenvertaisuuslain mukaisesti sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai ammattiyhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja turvaamiseksi on laadittu useita lakeja ja sopimuksia.

Yhdenvertaisuus voidaan ymmärtää kahdella tavalla: muodollisena ja tosiasiallisena yhdenvertaisuutena. **Muodollinen yhdenvertaisuus** tarkoittaa sitä, että samanlaisessa tilanteessa olevia kohdellaan samalla tavalla. Tämä voi kuitenkin johtaa eriarvoisuuteen, jos ihmisten erilaiset lähtökohdat ja tarpeet sivuutetaan. **Tosiasiallinen yhdenvertaisuus** taas edellyttää, että tunnustetaan yhteiskunnassa tai toiminnassa esiintyvä syrjintä ja tehdään aktiivisia toimia sen poistamiseksi.

Yhdenvertaisuus nuorisotoiminnassa

Nuorisotila voidaan nähdä periaatteessa kaikille avoimena ja yhdenvertaisena, mutta jos esteettömyys ei toteudu, esimerkiksi pyörätuolia käyttävä nuori ei ole käytännössä samassa asemassa muiden kanssa.

Lähde: [Nuorisoseurat](#)

Tasa-arvo

Tasa-arvo rinnastetaan tasa-arvoisuuteen, jolla tarkoitetaan sukupuolten välistä tasa-arvoa, oikeudellista tasa-arvoa ja taloudellista tasa-arvoa. Suomen lainsäädännössä tasa-arvolla viitataan sukupuolten tasa-arvoon sekä sukupuoli-identiteetistä ja sukupuolen ilmaisusta johtuvan syrjinnän ehkäisyyn.

Saavutettavuus

Saavutettavuudella viitataan usein muuhun kuin fyysiseen ympäristöön. Esimerkiksi palvelut, viestintä ja verkkosivut pitää toteuttaa niin, että ne soveltuvat kaikille. Saavutettavuutta on myös ihmisten moninaisuuden huomioon ottava ilmapiiri ja asenteet.

Saavutettavuus viestinnässä, tiedonsaannissa ja palveluissa merkitsee sitä, että käyttäjä voi valita eri tapoja kommunikoida sekä saada tietoa ja palveluja. Esimerkiksi julkisten tahojen tai palveluntuottajien tarjoama tieto pitäisi olla saatavilla eri kanavien kautta, kuten sähköisessä ja painetussa muodossa. Sähköisissä palveluissa, kuten verkkopalveluissa on huomioitava, että sisältö on selkeää ja ymmärrettävää ja se on luettavissa ruudunlukuapuvälineillä.

Sosiaalinen saavutettavuus tai esteettömyys liittyy asenteisiin, yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen. Myönteiset asenteet ihmisten moninaisuutta kohtaan näkyvät esimerkiksi asiakaspalvelutilanteissa ja kaikissa ihmisten välisissä kohtaamisissa arvostavana käyttäytymisenä muita kohtaan.

Lähde: [Invalidiliitto](#)

Esteettömyys

Esteettömydessä on kyse ihmisten moninaisuuden huomioon ottamisesta rakennetun ympäristön suunnittelussa, toteuttamisessa ja kunnossapidossa. Esteettömät ympäristöt yhdessä saavutettavien palvelujen, käytettävien välineiden ja ymmärrettävän tiedon kanssa mahdollistavat yhdenvertaisen osallisuuden toteutumisen. Esteettömyys mahdollistaa ihmisten sujuvan osallistumisen muun muassa harrastuksiin. Osalle meistä esteetön ympäristö on välttämätön, mutta me kaikki hyödyimme siitä. Esimerkiksi tavaroiden kuljettaminen, siivous ja tilojen huolto helpottuvat, kun ei ole kynnyksiä, portaita tai jyrkkiä luiskia.

Esteettömydessä ei ole kyse vain liikkumisen esteettömyydestä. Siinä otetaan huomioon myös esimerkiksi näkemiseen, kuulemiseen, ymmärtämiseen ja kommunikaatioon liittyvät asiat.

Lähde: [Invalidiliitto](#)

Syrjintä

Syrjintä tarkoittaa tilannetta, jossa henkilöä kohdellaan samanlaisessa tilanteessa huonommin kuin muita hänen henkilökohtaisten ominaisuuksiensa vuoksi. Esimerkiksi, jos asiakaspalvelija kieltäytyy palvelemasta ihmistä tämän etnisen taustan takia, kyseessä on lainvastainen syrjintä.

Syrjintä voi olla **suoraa** tai **välillistä**. Suora syrjintä on sitä, että henkilöä kohdellaan huonommin kuin toista vastaavassa tilanteessa jonkin hänen ominaisuutensa vuoksi. Välillinen syrjintä on puolestaan sitä, kun näennäisesti neutraali sääntö tai käytäntö asettaa jonkun epäedulliseen asemaan. Tämä voi näkyä esimerkiksi rekrytoinnissa, jos työnhakijalta vaaditaan täydellistä suomen kielen taitoa, vaikka se ei ole työn kannalta välttämätöntä.

Välillistä syrjintää voi olla myös ympäristön esteellisyys, kuten tilanne, jossa pyörätuolia käyttävä henkilö ei pääse viranomaisen toimipisteeseen. Lain mukaan työnantajien, viranomaisten ja palveluntarjoajien on tehtävä kohtuullisia mukautuksia vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden turvaamiseksi. Jos mukautuksia ei tehdä, kyse on syrjinnästä.

Myös syrjivä ohje tai käsky on lainvastaista. Esimerkiksi esihenkilö, joka määrää työntekijöitä olemaan palvelematta ulkomaalaistaustaisia asiakkaita, syyllistyy syrjintään riippumatta siitä, toteutetaanko ohjetta käytännössä.

Syrjintä voi perustua useampaan tekijään samanaikaisesti. Tätä kutsutaan **moniperusteiseksi syrjinnäksi**. Yhdenvertaisuuslaki kattaa myös tilanteet, joissa syrjintä perustuu sukupuoleen, jota valvoo tasa-arvovaltuutettu. Lisäksi on olemassa risteävä syrjintä, jossa kaksi tai useampi henkilöön liittyvä seikka yhdessä johtaa syrjintään. Vähemmistöryhmiin kuuluvat ihmiset ovat usein erityisen alttiita tällaiselle syrjinnälle. Esimerkiksi vammainen henkilö, joka kuuluu etniseen vähemmistöön, voi kohdata syrjintää sekä vammaisuutensa että taustansa vuoksi.

Lähde: [Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#) ja [Nuorisoseurat](#)

Häirintä

Häirintä tarkoittaa toistuvaa ja henkilöön kohdistuvaa kielteistä puhetta tai uhkaavaa käytöstä. Se voi olla myös seksuaalista, jolloin loukataan ihmisen oikeutta henkiseen tai fyysiseen koskemattomuuteen ei-toivotulla, seksuaalisesti sävyttyneellä toiminnalla. Häirintätilanteet voivat olla kuormittavia paitsi kohteelle myös sivullisille, jotka joutuvat todistamaan niitä.

Häirintään on aina puututtava. Kun työnantaja saa asiasta tiedon, hänellä on velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin. Jos häirintää ei käsitellä, kyseessä on tasa-arvolain mukaan syrjintä. Erilaisissa tapahtumissa häirintätilanteisiin voidaan puuttua esimerkiksi häirintäyhdyshenkilön tai yhdenvertaisuusagentin avulla. He tarjoavat neuvoja ja luottamuksellista tukea tilanteen selvittämiseksi.

Lähde: [Nuorisoseurat](#)

Rasismi ja rodullistaminen

Rasismi voi ilmetä monin eri tavoin. Se voi olla yksilöiden tai ryhmien välistä tietoista ja tarkoituksellista toimintaa, mutta myös tahatonta käytöstä, joka kumpuaa ennakkoluuloista ja pelosta ja johtaa ihmisten rodullistamiseen. Rasismi ei rajoitu vain ihmisten välisiin kohtaamisiin, vaan sitä esiintyy myös rakenteissa, esimerkiksi työelämässä, koulutuksessa ja palveluissa, syrjivinä toimintatapoina ja prosesseina, joissa organisaatiot ja viranomaiset syrjivät joko välittömästi tai välillisesti tiettyjä ihmisryhmiä.

Kyse on järjestelmästä, jossa politiikka, instituutiot, kulttuuri ja normit ylläpitävät rodullistettuja valtasuhteita. Rasismi on osa yhteiskunnan sosiaalisia, taloudellisia ja poliittisia rakenteita, ja sen vaikutukset näkyvät laajasti. Parhaiten rasismin vakavuuden ja yleisyyden tunnistavat ne, jotka itse joutuvat sen kohteeksi, mutta myös tutkimukset osoittavat sen laajuuden. Rasismi voi näyttäytyä vihapuheena, syrjintänä, väkivaltana tai käytäntöinä, jotka vaikuttavat neutraaleilta mutta tosiasiallisesti sulkevat osan ihmisistä ulkopuolelle. Näitä ei tule nähdä vain yksittäisinä tapauksina, vaan osana rakenteellista syrjintää.

Rodullistaminen tarkoittaa prosessia, jossa ihmisiin liitetään heidän ihonväriinsä tai oletetun etnisen taustansa perusteella hierarkioita, oletuksia ja stereotyyppioita, jotka koskevat esimerkiksi heidän kykyjään, kulttuuriaan tai moraaliaan. Tämä voi näkyä arjessa siten, että Suomessa syntynyt henkilö joutuu ulossulkemisen kohteeksi ulkonäkönsä vuoksi arkisissa kohtaamisissakin. Rodullistaminen perustuu käsitykseen, että tiettyjä ominaisuuksia omaavat ihmiset nähdään olennaisesti erilaisina verrattuna valtaväestöön. Usein sellaiset stereotyyppiat, joita liitetään ei-valkoiseksi rodullistettuun henkilöön eivät vastaa henkilön omaa kokemustaan tai kuvaa itsestään.

Tällainen ajattelu johtaa lopulta syrjivään ja rasistiseen toimintaan, jossa ihmisiä kohdellaan eriarvoisesti joko tietoisesti tai tiedostamatta. Se on ennen kaikkea yhteiskunnallinen prosessi, jonka seurauksena rasismi syntyy ja jatkuu.

Lähde: [Nuorisoseurat](#)

Mikroaggressiot

Mikroaggressio on tahallinen tai tahaton kommentti tai teko, joka vahvistaa ja ylläpitää rasistisia tai muuten syrjiviä stereotyyppioita ja samalla toiseuttaa. Esimerkiksi kehumalla, miten hyvin ei-valkoiseksi rodullistettu ihminen puhuu suomea, kehuja tulee samalla osoittaneeksi, että hänen mielestään ruskea ihminen ei voi puhua suomea äidinkielenään. Puhujan harmittomiksi kokemat kysymykset tai kommentit voivat olla niiden kohteeksi joutuvalla loukkaavia ja kasautuvia.

Lähde: [Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#)

Valkoisuusnormi

Valkoisuusnormilla ei viitata niinkään ihonväriin vaan näkymättömiin sosiaalisiin hierarkioihin ja valtasuhteisiin, joissa länsimaalaisuus ja eurooppalaisuus nähdään yhteiskunnallisia rakenteita määrittävänä normina. Normatiivisuus tulee esiin vasta, kun se tehdään näkyväksi tai siitä poiketaan.

Nykyajan rasismi on usein kulttuurien keskinäistä arvottamista. Myös se, että vaikkei itse tietoisesti toimi rasisistisesti, on huomioitava se, että elämme rasisistisesti rakentuneessa yhteiskunnassa. Moni lapsi ja nuori kohtaa arjessaan rasismia esimerkiksi nimensä tai ulkonäkönsä vuoksi, jos ne poikkeavat siitä, millaiseksi suomalaisuus on totuttu määrittelemään. Koska rasismi on usein rakenteellista, voimme huomaamattamme toimia ennakkoluulojen tai virheellisten oletusten varassa. Näitä ajatusmalleja voidaan kuitenkin purkaa.

Yhteiskuntamme pohjautuu tiettyihin oletuksiin siitä, millainen on yhteiskuntaan kuuluva henkilö. Länsimaisessa kulttuurissa esimerkiksi valkoihoisuus, keskiluokkaisuus, heteronormatiivisuus, terveys ja vammattomuus ovat niitä normeja, joita yhteiskunta suosii. Näiden normien sisällä elävien, etuoikeutetussa asemassa olevien, arki on usein helpompaa, sillä rakenteet on suunniteltu heidän tarpeidensa mukaan. Sen sijaan normien ulkopuolella olevat joutuvat kohtaamaan enemmän esteitä ja voivat kohdata syrjintää tai rasismia.

Oman etuoikeutetun aseman tarkastelu auttaa ymmärtämään heikommissa asemassa, esimerkiksi vamman tai ihonvärin vuoksi, olevia ihmisiä, ja sitä, kuinka yhteiskunnan rakenteet näyttäytyvät oman etuoikeusasemamme ulkopuolella. Samalla huomataan, että etuoikeudet eivät ole yksiselitteisiä. Henkilö voi olla yhdessä asiassa etuoikeutettu, mutta toisessa haavoittuvassa asemassa. Etuoikeuksien pohtimisen tarkoituksena ei ole syyllistäminen tai arvottaminen, vaan epätasa-arvon tunnistaminen. Tämä voi herättää voimakkaita ja epämukavia tunteita, joiden äärelle on hyvä pysähtyä ja pohtia, mitä ne kertovat meille.

Lähde: [Rasismi | Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#) ja [Nuorisoseurat](#)

Moninaisuus

Moninaisuutta määrittävät tekijät liittyvät esimerkiksi ikään, sukupuoleen, vammaisuuteen, terveydentilaan, etniseen taustaan, kansalaisuuteen, kieleen, uskontoon, vakaumukseen tai seksuaaliseen suuntautumiseen. Nämä ovat myös lain määrittämiä syrjintäperusteita, joiden perusteella ketään ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan opiskelijana, työntekijänä tai asiakkaana.

Moninaisuuteen sisältyy lisäksi ihmisten erilainen koulutus, kokemus, taidot, työn tekemisen tavat, persoonallisuus, taloudellinen tilanne, vaihtelevat elämäntilanteet, työkyky sekä arvot.

Moninaisuuden huomioiminen tarkoittaa sen todellisuuden tunnistamista, että ihmiset eroavat toisistaan monin tavoin. Sen tukeminen puolestaan merkitsee ulossulkevien normien havaitsemista ja niiden purkamista. Moninaisuus ei ole erilaisuuden korostamista, vaan pyrkimystä luoda kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua.

Lähde: [Nuorisoseurat](#)

Moninaisuus nuorisotoiminnassa

Nuorisotoiminnassa mukana olevat nuoret edustavat erilaisia taustoja, kuten uskontoja, identiteettejä ja elämäntilanteita. Nuorisotoimintaan osallistuu esimerkiksi eri uskontokuntiin tai seksuaalivähemmistöihin kuuluvia henkilöitä. Moninaisuutta tukevassa ryhmässä huomioidaan erilaiset taustat, ja kielenkäytössä pyritään välttämään sukupuoleen, perheeseen, uskontoon tai muihin taustoihin liittyviä oletuksia sekä vahvistamaan jokaisen oikeutta määrittellä oma identiteettinsä.

Moninaisuuden vahvistaminen voi merkitä sitä, että työntekijöiden erilaisiin taustoihin liittyvä osaaminen tunnistetaan, otetaan käyttöön ja arvostetaan osana työyhteisön toimintaa.

Lähde: [Nuorisoseurat](#)

Sensitiivinen kohtaaminen

Sensitiivinen kohtaaminen on vuorovaikutusta, jossa asiakas tai yksilö kohdataan avoimesti ja kunnioittavasti sellaisena kuin hän on. Sensitiivinen kohtaaminen rakentuu muun muassa arvostavasta puhetavasta, luottamuksellisen ja turvallisen ilmapiirin vahvistamisesta ja asiakkaan erityistarpeiden huomioimisesta.

Turvallisemman tilan periaatteet

Turvallisemman tilan periaatteilla pyritään luomaan ympäristö, jossa jokainen voi osallistua ja olla mukana avoimesti ja turvallisesti. Ne muotoillaan aina toiminnan ja tilanteen tarpeiden mukaan. On tärkeää muistaa, että osallistujien taustat, identiteetit tai mahdolliset haasteet eivät välttämättä näy ulospäin, eikä kenelläkään ole velvollisuutta kertoa itsestään enempää kuin haluaa. Siksi on olennaista välttää stereotyyppioita ja kyseenalaistaa oletuksia esimerkiksi sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, parisuhteista, katsomuksista tai toimintakyvystä. Lisäksi on hyvä tuoda esiin, että osallistujilla on luottamuksellinen mahdollisuus kertoa ohjaajille esimerkiksi oppimiseen liittyvistä tai muista henkilökohtaisista haasteista, mikä tukee heidän osallisuuttaan.

Lähde: [Nuorisoseurat](#)

Positiivinen erityiskohtelu

Muodollinen yhdenvertaisuus, eli se että kaikkia kohdellaan samoin samankaltaisissa tilanteissa, ei aina riitä tosiasiallisen yhdenvertaisuuden saavuttamiseen. Käytännössä yhdenvertaisuus voi jäädä toteutumatta, vaikka se teoriassa näyttäisi toteutuvan. Tällöin voi olla tarpeen ottaa huomioon haavoittuvammassa asemassa olevien ryhmien erityistarpeet, jotta todellinen yhdenvertaisuus toteutuu. Tätä kutsutaan positiiviseksi erityiskohteluksi, joka on aktiivista yhdenvertaisuuden edistämistä. Positiivinen erityiskohtelu mahdollistaa sen, että joitain toiminnassa aliedustettuja ryhmiä voidaan tukea erityistoimin, jos he ovat muuten vaarassa jäädä eriarvoiseen asemaan. Tällaiset toimenpiteet voivat koskea esimerkiksi vammaisia, seksuaali- tai sukupuolivähemmistöihin tai kielellisiin vähemmistöihin kuuluvia henkilöitä.

Positiivisen erityiskohtelun tulee olla perusteltua ja suunnitelmallista. Sen tarkoituksena on huomioida käytännössä niiden kohderyhmien ominaisuudet, jotka eivät muuten pystyisi osallistumaan toimintaan. Näin puretaan vakiintuneita käytäntöjä, jotka suosivat vain rajattua joukkoa. Positiivinen erityiskohtelu ei ole sama asia kuin suosiminen, jossa etuoikeuksia annetaan tietyille ryhmille tai henkilöille muita syrjivällä tavalla.

Positiivinen erityiskohtelu nuorisotoiminnassa

Vaikka toiminta olisi periaatteessa avoinna kaikille ja tapahtumiin voisi osallistua taustasta riippumatta, ei tämä aina takaa todellista yhdenvertaisuutta. Esimerkiksi muunsukupuolinen tai vammaisen henkilö voi kohdata esteitä, jos tilaisuuden järjestelyt, kuten WC-tilat, on suunniteltu vain kahden sukupuolen näkökulmasta tai ilman esteettömyyttä. Tällaisissa tilanteissa tarvitaan lisäjärjestelyjä, jotka huomioivat laajemmin osallistujien tarpeet. Tätä kutsutaan positiiviseksi erityiskohteluksi, ja sen avulla voidaan myös kyseenalaistaa ja muuttaa vallitsevia normeja.

Lähde: [Nuorisoseurat](#)

Intersektionaalisuus

Intersektionaalisuuden käsitteellä viitataan siihen, että tiettyjen normien ja valtasuhteiden mukaan rakentuneessa yhteiskunnassa yksilön elämään, kokemuksiin ja toimintaedellytyksiin vaikuttavat erilaiset risteävät ominaisuudet, kuten sukupuoli, ikä, etninen tausta, vamma tai seksuaalinen suuntautuminen. Intersektionaalisuus on viitekehys, joka auttaa tarkastelemaan, miten eri syrjinnän muodot voivat vaikuttaa yksilön vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksiin. Meillä kaikilla on toisiinsa risteäviä ominaisuuksia ja ryhmiä, joihin kuulumme. Osa ominaisuuksista, kuten sukupuoli tai ihonväri, voi asettaa meidät tietyssä ympäristössä muita heikompaan asemaan, ja toisaalta osa ominaisuuksista voi tuoda meille etuoikeuksia toisessa kontekstissa.

Lähde: [Nuorisoseurat](#)

Intersektionaalisuus nuorisotoiminnassa

Intersektionaalisuus voi näkyä nuorisopalveluissa esimerkiksi tilanteessa, jossa tummaihoisen poika, joka käyttää pyörätuolia, kokee ulkopuolisuutta tai vähemmistöstressiä sekä ihonvärinsä että vammaisuutensa vuoksi. Kokemus voi syntyä siitä, että hän on ryhmän ainoa ei-valkoinen osallistuja ja samalla ainoa, joka liikkuu pyörätuolilla.

Lähde: [Nuorisoseurat](#)

Vähemmistöstressi

Vähemmistöstressillä tarkoitetaan henkistä kuormitusta, jota vähemmistöön kuuluvat ihmiset kokevat syrjinnän tai sen uhan seurauksena. Yhteiskunnassa esiintyvä syrjintä voi synnyttää tunteita ulkopuolisuudesta, alemmuudesta ja jatkuvasta paineesta.

Tällainen stressi liittyy usein siihen, millaisia odotuksia tai oletuksia osallistujista tehdään ja kenelle toiminnassa on todellisuudessa tilaa. Pelko, ja monesti myös kokemus kiusatuksi tai syrjityksi tulemisesta on keskeinen vähemmistöstressin aiheuttaja. Itse vähemmistöön kuulumisen ei aiheuta kuormitusta, vaan se, miten ympäristö ja muut ihmiset suhtautuvat vähemmistöihin.

Samalla on hyvä huomata, että lähes jokaisella meistä on identiteetin tai ominaisuuksien osia, jotka voivat asettaa meidät heikompaan asemaan, mutta myös piirteitä, jotka tuovat etuoikeuksia. Siksi intersektionaalisuus on sidoksissa tilanteeseen: eri identiteettien yhdistelmät voivat näyttäytyä eri tavoin eri konteksteissa.

Sukupuolivähemmistöt

Sukupuolivähemmistöön kuuluvien ihmisten sukupuoli, sukupuoli-identiteetti tai sen ilmaisutapa eroaa usein jollakin tavalla vallitsevista sukupuolnormeista, tai he eivät samaistu syntymässä määriteltyyn sukupuoleen. Sukupuolivähemmistöön kuuluvat esimerkiksi trans-, muun- ja intersukupuoliset. Sukupuoli-identiteetti perustuu aina yksilön omaan kokemukseen ja itsemäärittelyyn. Sukupuoli-identiteetissä on kyse itsemäärittelystä ja omasta kokemuksesta.

Seksuaalivähemmistöt

Seksuaalivähemmistöihin kuuluvien seksuaalinen suuntautuminen on jotain muuta kuin heterous eli seksuaalinen kiinnostus pelkästään vastakkaiseen sukupuoleen. Seksuaalivähemmistöihin kuuluvat muun muassa homot, lesbot, bi- ja panseksuaalit. Yhdenvertaisuuden esteet johtuvat usein tiedon puutteesta, tahattomista asenteista ja vahvoista hetero-, sukupuoli- ja suhdenormeista, jotka voivat aiheuttaa syrjintää. Esimerkiksi oletus, että henkilön puoliso on eri sukupuolta, on tällainen normeista nouseva oletus.

Sukupuolisensitiivisyys

Sukupuolisensitiivisyys on näkökulma, jossa huomioidaan sukupuoleen liittyvät normit ja niiden vaikutukset sekä yksilöön että yhteiskuntaan. Sen keskeisenä tavoitteena on tunnistaa jokaisen osallistujan ainutlaatuisuus ja herkkyys sekä purkaa toimintatapoja, jotka vahvistavat sukupuolittuneita rooleja. Sukupuolisensitiivinen toiminta ei tarkoita sukupuolten sivuuttamista tai häivyttämistä, eikä se rajoitu pelkästään sukupuolivähemmistöihin. Sen sijaan sukupuolisensitiivinen kasvatus ja ajattelumalli tukee kaikkia olemaan omannäköisiä, olivat he tyttäjä, poikia tai muiden sukupuolten edustajia

Monimuotoiset ihmissuhteet ja perheet

Erilaisten perhemuotojen ja ihmissuhteiden tunnistaminen vahvistaa monien erilaisten ihmisten kokemusta osallisuudesta. Monimuotoisuuden tukeminen voi tässä yhteydessä tarkoittaa esimerkiksi heteronormatiivisuuden tai ydinperheoletuksen purkamista. Perheestä puhuttaessa voidaan käyttää neutraalimpaa sanaa ”puoliso” sen sijaan, että viitattaisiin sukupuolittuneesti mieheen tai vaimoon. Kaikissa perheissä ei ole kahta vanhempaa, eivätkä vanhemmat tai huoltajat ole välttämättä äitejä tai isiä. Tämän vuoksi voidaan käyttää ilmaisuja kuten ”vanhemmat”, ”perheen aikuiset” tai ”huoltajat”, jotka huomioivat erilaiset perherakenteet.

Lähde: [Nuorisoseurat ja Seksuaalivähemmistöt](#) | [Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#)

Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi nuoriso- palveluissa

Nykytilan kartoituksessa kehittämistarpeina tunnistettiin muun muassa viestinnän ja tiedon saavutettavuuden parantaminen, esimerkiksi lisäämällä monikielisyyttä ja selkeyttä viestintään. Lisäksi tunnistettiin tarve osallistaa taustaltaan moninaisia nuoria aktiivisemmin toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Henkilöstön koulutusta pidettiin tärkeänä keinona edistää tietoista ja asiakaslähtöistä kohtaamista erityisesti tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja vähemmistöjen erityistarpeiden näkökulmasta. Samalla korostui tarve luoda yhtenäiset toimintamallit epäasialliseen kohteluun puuttumiseksi. Näiden havaintojen pohjalta määriteltiin tavoitteet, joita yhdenvertaisuustyöllä pyritään saavuttamaan.

Toiminnan osa-alueet:

Tavoittaminen ja viestintä

Toiminta

Vuorovaikutus

Tilat

Yhteistyö

Työntekijöiden osaaminen

Tavoittaminen ja viestintä

Viestintä on kielellisesti saavutettavaa ja se huomioi nuorten moninaisuuden. Kehitetään viestinnän saavutettavuutta eri viestintäkanavissa. Tuodaan esiin yhteiskunnan monimuotoisuutta normitietoisella ja osallisuutta edistävällä viestinnällä.

Selkeän ja saavutettavan viestinnän avulla nuorisopalvelut pyrkii varmistamaan, että mahdollisimman moni nuori saa tarvitsemansa tiedon tarjolla olevista palveluista. Tavoitteena on lisätä viestinnän avoimuutta sekä vahvistaa nuorten osallisuutta ja aktiivista toimijuutta. Tavoite tukee yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden periaatteiden toteutumista.

Kun visuaalinen sisältö kuvastaa kohderyhmän moninaisuutta, viestintä puhuttelee laajemmin ja viestii vahvasti yhdenvertaisuudesta. On tärkeää, että nuoret löytävät viestintämateriaaleista samaistuttavia henkilöitä, tarinoita ja roolimalleja taustasta, sukupuolesta, äidinkielestä, seksuaalisesta suuntautumisesta tai toimintakyvystä riippumatta. Kun viestintä huomioi asiakaskunnan moninaisuuden, nuorisotyö näyttäytyy aidosti kaikkia varten olevana toimintana. Tämä vahvistaa nuorten kokemusta siitä, että heidän tarpeensa tunnustetaan ja heidän taustoihinsa suhtaudutaan kunnioittavasti.

Moninaisuutta esiin tuova kuvasto kannustaa nuoria tarkastelemaan kriittisesti stereotyyppioita ja oivaltamaan, että taustojen erilaisuudesta huolimatta osallistujilla on paljon yhteistä. Kun arjen viestinnässä näkyvät luontevasti eri kulttuuritaustat, sukupuoli-identiteetit ja toimintakyvyn erilaisuudet, ennakkoluulot hälvenevät ja nuorten välinen solidaarisuus vahvistuu. Tällainen visuaalinen sisältö tukee kasvatuksellista päämäärää edistää ymmärrystä erilaisista lähtökohdista tulevia ihmisiä kohtaan ja rakentaa yhteisöllisempää ilmapiriä.

Käyttämällä monikanavaista ja kohdennettua viestintää (esim. sosiaalinen media, kasvokkain tapahtuva viestintä, saavutettavat verkkosivut) pyritään varmistamaan, että viesti tavoittaa myös ne nuoret, jotka eivät muuten hakeutuisi palveluiden pariin. Viestinnän keinoin voidaan tuoda esiin, että nuorisopalvelut tarjoaa avoimia ja turvallisempia tiloja nuorille taustan, identiteetin tai elämäntilanteen moninaisuutta kunnioittaen. Saavutettava ja moninaisuuden huomioiva viestintä tekee nuorisotyöstä yhdenvertaisempaa ja tukee nuorten kokemusta nähdäksi ja kuulluksi tulemisesta.

Toiminta

Nuoret suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa. Toiminnassa huomioidaan erilaiset maailmankatsomukset.

Nuorisotyön tavoitteena on antaa nuorille yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvaa, oppia ja osallistua yksilöinä sekä osana yhteisöjä. Nuorille tarjotaan erilaisia välineitä ja tiloja toiminnan toteutumiseen sekä osallistumiseen. Osallisuutta vahvistamalla nuorisotyössä pyritään edistämään nuorten vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukemaan nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppimista.

Nuorten mukaan ottaminen toiminnan suunnitteluun ja toteutumiseen on keskeistä toiminnan kehittämisessä. Nuorisotyössä pyritään vahvistamaan nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia heitä itseään koskevissa asioissa. Osallisuuden tukeminen lisää motivaatiota, kokemusta merkityksellisyydestä ja sitoutumista toimintaan. Samalla osallistuminen voi vahvistaa nuorten itsetuntoa ja antaa arvokkaita kokemuksia vaikuttamisesta, rohkaisten toimimaan aktiivisesti myös tulevaisuudessa.

**NUORTEN
PORVON
DE UNGAS
BORGÁ**

Nuorten itsensä suunnittelema ja toteuttama toiminta vastaa nuorten tarpeisiin ja kiinnostuksen kohteisiin. Kun nuoret ovat mukana suunnittelussa, toiminta koetaan merkitykselliseksi ja innostavaksi. Näin pyritään varmistamaan, että tarjonta tavoittaa aidosti erilaisista taustoista tulevat nuoret. Erilaisten maailmankatsomusten näkyväksi tekeminen toiminnassa voi avata nuorille mahdollisuuden kohdata toisia avoimemmin ja tarkastella omia ennakkokäsityksiään. Kun nuoret pääsevät vuorovaikutukseen moninaisten taustojen kanssa, se voi lisätä ymmärrystä ja herättää arvostusta erilaisuutta kohtaan. Tällainen lähestymistapa voi osaltaan edistää yhdenvertaisuutta ja vähentää syrjiviä asenteita.

Toiminnan suunnittelun ja toteutuksen kautta nuorilla on mahdollisuus kehittää oppimistaan ja hankkia tärkeitä taitoja tulevaisuutta varten. Näistä taidoista on hyötyä niin opiskelussa, työelämässä kuin muussa yhteiskunnallisessa osallistumisessa. Nuorisotyöstä tulee aidosti osallistava ja demokraattinen, kun nuorilla on mahdollisuus suunnitella ja toteuttaa toimintaa. Nuorisotyö voi toimia esimerkkinä yhteisöstä, jossa jokaisen ääni pyritään huomioimaan. Tämä voi rohkaista nuoria näkemään itsensä aktiivisina toimijoina myös laajemmassa yhteiskunnallisessa kontekstissa

Nuorisopalveluissa kehitetään toimintatapoja, jotka tukevat nuorten aktiivista osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi nuorten näkökulmien huomioimista tapahtumien ideoinnissa ja toteutuksessa tai vertaisohjaajatoiminnan edistämistä. Nuorisopalvelut viestivät nuorisovaltuuston toiminnasta selkeästi ja monikanavaisesti, ja pyrkivät tavoittamaan erityisesti ne nuoret, joiden ääni jää helposti kuulumatta yhteisessä päätöksenteossa. Nuorisovaltuuston rooli on tuoda nuorten näkemyksiä esiin kunnallisessa päätöksenteossa, osallistua ajankohtaisten asioiden käsittelyyn ja tehdä aloitteita sekä kannanottoja nuorten puolesta.

Vuorovaikutus

Porvoon kaupungin nuorisopalveluissa sitoudutaan turvallisemman tilan periaatteisiin kaikessa toiminnassa. Tilat ja toiminta ovat turvallisia ja nuoret kokevat olevansa tervetulleita niihin.

Nuorisopalvelujen tavoitteena on luoda tiloja ja tilanteita, joissa nuoret kokevat olonsa tervetulleiksi, kuulluiksi ja arvostetuiksi. Toimintaa ohjaavat turvallisemman tilan periaatteet, joiden avulla ehkäistään häirintää, rasismia ja muuta syrjintää sekä edistetään sukupuolten välistä tasa-arvoa. Henkilöstölle järjestetään säännöllisesti koulutuksia syrjinnän, häirinnän ja moninaisuuden teemoista, ja työntekijöillä on valmiudet tunnistaa ja puuttua epäasialliseen käytökseen rakentavasti ja oikea-aikaisesti.

Jokaisessa nuorisotilassa käydään yhdessä nuorten kanssa läpi turvallisemman tilan pelisäännöt, jotka pidetään näkyvillä kaikilla tarvittavilla kielillä. Kun nuoret kokevat toiminnan turvalliseksi, he osallistuvat aktiivisemmin ja ilmaisevat itseään vapaammin ilman pelkoa syrjinnästä, kiusaamisesta tai häirinnästä. Nuoria rohkaistaan osallistumaan toiminnan suunnitteluun ja arviointiin esimerkiksi nuorten raatien ja palautekyselyiden avulla, jotta heidän näkemyksensä ja tarpeensa tulevat huomioituiksi.

Nuorisopalveluissa edistetään kasvatuksellista ja kunnioittavaa puhekuulttuuria, jonka kautta nuoret saavat valmiuksia rakentaa turvallista ja yhdenvertaista yhteisöä. Tätä tuetaan ohjatuilla keskusteluilla, työpajoilla ja toiminnallisilla ryhmillä, joissa harjoitellaan vuorovaikutus- ja tunnetaitoja. Lisäksi huomioidaan nuorten moninaiset tarpeet, kuten kielellinen, kulttuurinen ja fyysinen saavutettavuus, jotta jokainen voi kokea hyvinvointinsa ja oikeuksiensa olevan toiminnan keskiössä. Näin vahvistetaan luottamusta nuorisopalveluihin ja madalletaan kynnyksiä hakeutua tuen ja avun piiriin myös mahdollisissa ongelmatilanteissa.

**NUORTEN
PORVOO
DE UNGAS
BORGÁ**

Tilat

Nuorisopalveluiden tilat ja välineistö ovat saavutettavia ja helposti saatavilla.

Porvoon kaupungin nuorisopalveluissa tilojen ja välineistön saavutettavuus ja esteettömyys ovat keskeinen osa yhdenvertaisuuden toteutumista. Tavoitteena on varmistaa, että kaikilla nuorilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua toimintaan riippumatta fyysisistä, sosiaalisista, taloudellisista tai kulttuurisista taustoista.

Esteettömyys tarkoittaa sellaisten fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten esteiden poistamista, jotka voivat rajoittaa nuorten mahdollisuuksia liikkua, osallistua ja käyttää palveluita turvallisesti. Saavutettavuus puolestaan viittaa tiedon, viestinnän ja palveluiden käytettävyyteen sekä taloudellisten ja kulttuuristen esteiden madaltamiseen.

Nuorisopalveluiden tiloista pyritään tekemään fyysisesti mahdollisimman esteettämiä. Kulkureitit ovat esteettämiä myös pyörätuolilla ja lastenrattaiden kanssa liikkuville, ja tiloista löytyy sukupuolineutraalit, riittävän tilavat WC-tilat. Kalusteet, kuten tuolit ja pöydät, ovat säädettävissä ergonomisesti erilaisiin tarpeisiin. Teknologinen saavutettavuus turvataan tarjoamalla nuorille maksuton Wi-Fi sekä tietokoneita opiskeluun, työnhakuun ja vapaa-ajan käyttöön.

Toiminta on maksutonta tai edullista, jotta taloudellinen tilanne ei muodostu esteeksi osallistumiselle. Nuorisotiloissa on mahdollisuus lainata välineitä, kuten urheiluvälineitä, soittimia ja tietoteknisiä laitteita, mikä edistää yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia.

Kielellinen ja kulttuurinen saavutettavuus huomioidaan tarjoamalla tiedotteita, verkkosivuja ja toimintaohjeita monikielisesti, kuten suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Tiloissa kunnioitetaan eri kulttuuri- ja uskontotaustoja, esimerkiksi järjestämällä hiljaisia tiloja nuorille, jotka niitä tarvitsevat.

Sosiaalista saavutettavuutta vahvistetaan tarjoamalla turvallinen, syrjinnästä vapaa ympäristö, jossa yhdenvertaisuus näkyy sekä säännöissä että henkilöstön toiminnassa. Häirintään ja kiusaamiseen puututaan systemaattisesti. Tiloihin voi tulla matalalla kynnyksellä ilman ilmoittautumista tai ennakkosuunnitelmaa, mikä madaltaa osallistumisen esteitä.

Nuoria kannustetaan osallistumaan aktiivisesti tilojen kehittämiseen. Nuoret voivat vaikuttaa siihen, millaisia toimintoja järjestetään ja millaisia välineitä tiloihin hankitaan, jotta ne vastaavat heidän tarpeitaan ja toiveitaan. Näillä toimenpiteillä edistetään nuorisopalvelujen tilojen, välineistön ja toiminnan saavutettavuutta.

Yhteistyö

Nuorisotyö tukee maahan muuttaneiden nuorten kotoutumista. Järjestämämme toiminta edistää kulttuurien sekä katsomusten välistä vuoropuhelua.

Nuorisotyö tukee maahan muuttaneiden nuorten kotoutumista tarjoamalla turvallisia ja matalan kynnyksen paikkoja, joissa voi tutustua ikätovereihin, oppia suomen tai ruotsin kieltä sekä saada tietoa nuorten palveluista ja toimintamahdollisuuksista. Toiminnassa huomioidaan nuorten yksilölliset taustat ja tarpeet, ja heitä rohkaistaan osallistumaan yhteisiin aktiviteetteihin, joissa opitaan vuorovaikutus-, ryhmä- ja vaikuttamistaitoja.

Nuorisotyö edistää kulttuurien ja katsomusten välistä vuoropuhelua luomalla tilaisuuksia, joissa nuoret voivat tavata toisiaan ja tutustua. Tämä tapahtuu esimerkiksi monikulttuurisissa tapahtumissa, keskusteluryhmissä ja luovissa projekteissa, jotka perustuvat keskinäiseen kunnioitukseen ja tasavertaiseen osallistumiseen. Näin vahvistetaan keskinäistä ymmärrystä, vähennetään ennakkoluuloja ja tuetaan yhdenvertaisen, moniarvoisen yhteisön rakentumista.

**NUORTEN
PORVOO
DE UNGAS
BORGÁ**

Kunnan nuorisotyö tarjoaa nuorille kasvatuksellista ohjausta, toimintatiloja, harrastusmahdollisuuksia, tieto- ja neuvontapalveluja sekä tukea nuorisoyhdistyksille ja -ryhmille. Toiminta kattaa liikunnalliset, kulttuuriset ja monikulttuuriset nuorisopalvelut sekä muut paikallisiin tarpeisiin vastaavat muodot. Nuorisotyötä toteutetaan kouluissa, kaduilla, verkossa ja nuorisotiloissa.

Tavoitteena on vahvistaa nuorten osallisuutta, toimijuutta ja paikallisidentiteettiä tarjoamalla yhdenvertaisia, maksuttomia tai edullisia vapaa-ajan mahdollisuuksia, kuten nuorisotilatoimintaa, retkiä, leirejä ja tapahtumia. Toiminta tukee kaveritaitoja, ryhmäytymistä ja sosiaalisten suhteiden rakentumista. Monikulttuurinen työ ja kohtaamiset lisäävät kulttuurien välistä vuorovaikutusta, vahvistavat yhteisöllisyyttä ja tukevat kotoutumista.

Nuorisopalveluissa edistetään yhdenvertaisuutta huomioimalla monikielisyys kaikessa viestinnässä ja toiminnassa. Ohjaajat tukevat eri kielitaustoista tulevia nuoria ja varmistavat, että tieto toiminnasta on saavutettavissa eri kielillä ja selkeällä kielellä.

Maahan muuttaneiden nuorten osallisuutta vahvistetaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua vaikuttamiseen ja päätöksentekoon, esimerkiksi nuorisovaltuustossa, erilaisissa projekteissa ja kehittämissyöryhmissä. Toiminnassa tehdään tiivistä yhteistyötä koulujen, järjestöjen ja kotoutumispalvelujen kanssa, ja perheille järjestetään tilaisuuksia, joissa lisätään ymmärrystä nuorisotyön tarjoamista mahdollisuuksista.

Huhtikuussa 2025 käynnistynyt Integration through hobbies -hanke tukee maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kotoutumista sekä sosiaalista integroitumista harrastusten kautta. Hankkeen avulla ohjataan alle 29-vuotiaita nuoria löytämään mielekkäitä harrastuksia ja vapaa-ajan toimintoja, jotka vahvistavat yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.

Työntekijöiden osaaminen

Työntekijöillä on valmiutta edistää yhdenvertaisuutta omalla toiminnallaan.

Nuorisopalveluiden työntekijöillä on keskeinen rooli yhdenvertaisuuden edistämässä ja turvallisen toimintaympäristön rakentamisessa. Henkilöstö toimii esimerkkinä ja huolehtii siitä, että kaikki nuoret voivat osallistua toimintaan tasa-arvoisesti, tuntevat itsensä tervetulleiksi ja tulevat kohdatuksi omana itsenään.

Työntekijät varmistavat turvallisen tilan periaatteiden toteutumisen kaikessa toiminnassa. Tämä tarkoittaa muun muassa selkeitä sääntöjä syrjinnän ja häirinnän ehkäisemiseksi sekä aktiivista puuttumista epäasialliseen käytökseen. Esteettömyyteen kiinnitetään huomiota fyysisen, sosiaalisen ja kielellisen saavutettavuuden kautta, jotta nuorten erilaiset taustat ja tarpeet tulevat huomioituiksi.

Työntekijät rakentavat sanavalinnoillaan arvostavaa ilmapiiriä, kohtaavat jokaisen nuoren kunnioittavasti ja luovat tilaa, jossa kaikki tuntevat olonsa tervetulleiksi ja rohkaistuvat osallistumaan. Kulttuurinen sensitiivisyys ja erilaisten taustojen ymmärtäminen ovat osa työntekijöiden ammattitaitoa, ja osaamista kehitetään jatkuvalla koulutuksella. Lisäksi työntekijöitä kannustetaan reflektoimaan omia toimintatapojaan ja tunnistamaan mahdollisia ennakkoluuloja, jotta yhdenvertaisuustyö olisi aidosti vaikuttavaa.

Nuorten osallisuutta vahvistetaan luomalla tilaisuuksia, joissa he voivat vaikuttaa toiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon esimerkiksi vertaisohjaajatoiminnan tai tapahtumien suunnittelun kautta. Työntekijät toimivat nuorten tukena ja mahdollistavat aktiivisen osallistumisen osana yhteisöä. Tavoitteena on myös varmistaa, että työyhteisö on monimuotoinen. Moninainen työyhteisö tavoittaa paremmin erilaisia asiakasryhmiä ja edistää asiakastyytyvää osallisuutta. Näillä toimilla edistetään yhdenvertaisuutta arjen nuorisotyössä ja rakennetaan ympäristöä, jossa nuori voi kokea olevansa tärkeä osa yhteisöä.

**NUORTEN
PORVOO
DE UNGAS
BORGÁ**

Seuranta

Nuorisopalveluiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman seurannasta ja toimenpiteiden toteutuksesta vastaa koko organisaatio, sen hallinto sekä eri yksiköt. Toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen laatimisen yhteydessä.

1. Kyselyt ja palautteet

Nuorten asiakaskyselyt: Nuorilta kerätään säännöllisesti palautetta siitä, kuinka yhdenvertaisuus toteutuu palveluissa ja toiminnassa.

Henkilöstökyselyt: Nuorisotyöntekijöiltä kerätään tietoa heidän kokemuksistaan yhdenvertaisuuden edistämisestä sekä suunnitelman kehittämistarpeista.

Palautelaatikot ja anonyymit kyselyt: Mahdollisuus antaa matalan kynnyksen palautetta, myös anonyymisti, jotta kaikki nuoret voivat tuoda esiin näkemyksiään turvallisesti.

2. Seurantakokoukset ja raportointi

Säännölliset seurantapalaverit: Nuorisopalveluiden työntekijät kokoontuvat säännöllisesti arvioimaan suunnitelman etenemistä ja mahdollisia kehitystarpeita.

Vuotuiset arviointiraportit: Kootaan vuosittain raportti, jossa arvioidaan, miten hyvin tavoitteet ovat toteutuneet ja mitä muutoksia tarvitaan.

Toimenpiteiden kirjaaminen ja seuranta: Yksittäiset toimenpiteet merkitään ylös ja seurataan niiden toteutumista.

3. Osallistava seuranta

Nuorten osallistaminen arviointiin: Nuoret voivat olla mukana arvioimassa suunnitelman toteutumista esimerkiksi nuorisovaltuuston tai erilaisten työpajojen kautta.

Yhdenvertaisuusryhmä tai -työryhmä: Perustetaan työryhmä, joka vastaa yhdenvertaisuuden seurannasta ja kehittämisestä yhdessä nuorten kanssa.

4. Tilastot ja analyysit

Osallistujatilastot: Seurataan, miten erilaiset nuoret (esim. eri sukupuolten edustajat, maahanmuuttajataustaiset nuoret, vammaiset nuoret) osallistuvat toimintaan ja onko eroja osallistumisaktiivisuudessa.

Syrjintätapausten tilastointi: Rekisteröidään mahdolliset häirintä- ja syrjintätapaukset sekä toimenpiteet niiden ehkäisemiseksi ja käsittelemiseksi.

5. Ulkopuolinen arviointi ja vertaisarviointi

Ulkopuolinen arviointi: Yhdenvertaisuussuunnitelmaa ja sen toteutumista voidaan arvioida myös ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta.

Vertaisarviointi muiden nuorisopalveluiden kanssa: Yhteistyössä muiden kaupunkien tai järjestöjen kanssa voidaan verrata ja kehittää yhdenvertaisuustoimia.

Yhdenvertaisuussuunnitelma on voimassa vuoden 2028 loppuun, jonka jälkeen suunnitelmaa päivitetään kahden vuoden välein.

Seurannan perusteella voidaan kehittää uusia toimenpiteitä ja reagoida nopeasti esiin nousseisiin epäkohtiin.

TOIMINNAN OSA-ALUEET	TAVOITTEET	TOIMENPITEET	TODENTAMINEN	SEURANTAVASTUU	AIKATAULU
Tavoittaminen ja viestintä	Viestintä on kielellisesti saavutettavaa ja se huomioi nuorten moninaisuuden.	Uudistetaan Nuorten Porvoo -verkkosivu kolmelle kielelle.	Nuorten Porvoo - verkkosivut ovat suomen, ruotsin ja englannin kielellä.	Viestinnästä vastaava nuorisopalvelukoordinaattori Johtotiimi	2026
	Viestintäkanavat päivitetään säännöllisesti.	Viestintäohjeistus päivitetään vuosittain. Käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia ja seurataan niiden analytiikkaa. Lisätään videomainontaa.	Viestintäkanavat on päivitetty.	Sometyöryhmä	2025
	Viestinnässä näkyy nuorten moninaisuus ja heidän aktiivinen toimintansa erilaisissa rooleissa.	Viestintämateriaaleissa tuodaan säännöllisesti esiin sukupuolen, seksuaalisuuden, toimintakyvyn, ihonvärin ja kulttuurien moninaisuus. Sateenkaariväritys on osa nuorisopalvelujen ilmettä ja näkyy tarroissa, T-paidoissa sekä muussa markkinointimateriaalissa yhdessä muiden värien kanssa.	Toimintatapamme ovat parantaneet sosiaalista saavutettavuutta, jolloin eri taustoista, kyvyistä ja elämäntilanteista tulevat ihmiset tuntevat itsensä tervetulleiksi ja osallisiksi.	Johtotiimi Sometyöryhmä	2025-2028
	Parannetaan sisältöjen selkeyttä ja ymmärrettävyyttä.	Tarjotaan huoltajille monipuolisesti perustietoa nuorisopalveluiden toiminnasta kohdennetusti selkeällä kielellä ja/tai heidän omalla äidinkielellään.	Hyödynnetään ohjelmia, jotka tarkastavat ja opettavat selkeämpään viestintään.	Viestinnästä vastaava nuorisopalvelukoordinaattori	2025-2028
	Huomioidaan ryhmät, joilla ei ole pääsyä sähköisiin palveluihin.	Tietoa on saatavana myös paperisena. Erityisryhmille tiedottamista tehdään yhdistysten ja järjestöjen kautta.	Tietoa on tarjottu monikanavaisesti.	Vastaavat nuorisotyöntekijät Nuorisopalvelukoordinaattorit	2027-2028
	Huomioidaan ryhmät, joilla ei ole pääsyä sähköisiin palveluihin.	Tietoa on saatavana myös paperisena. Erityisryhmille tiedottamista tehdään yhdistysten ja järjestöjen kautta.	Tietoa on tarjottu monikanavaisesti.	Vastaavat nuorisotyöntekijät Nuorisopalvelukoordinaattorit	2027-2028

TOIMINNAN OSA-ALUEET	TAVOITTEET	TOIMENPITEET	TODENTAMINEN	SEURANTAVASTUU	AIKATAULU
Toiminta	Nuoret suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa. Toiminnassa huomioidaan erilaiset maailmankatsomukset.	Rakennetaan selkeä malli ja kanavat, joiden kautta nuoret voivat tuoda esiin ideoitaan ja toteuttaa toimintaa. Aikuiset tukevat nuoria antamalla heille vastuuta suunnitella ja toteuttaa.	Teemme systemaattista osallisuuden kehittämistyötä, esim. laatimalla osallisuuden vuosikellon.	Osallisuustyöryhmä Vastaavat nuorisotyöntekijät Nuorisotyöntekijä, jolle nuori on kertonut ideastaan.	2026-2027
	Tuodaan esille, millaisia rooleja ja tehtäviä nuorilla voi olla nuorisopalveluissa.	Luodaan nuorille polkuja toiminnan kohteesta toiminnan toteuttajaksi.	Olemme luoneet yhteisölliseen nuoriso-työhön nuorille suunnatun osallisuuden polun, joka löytyy mm. julisteena nuorisotiloista. Esim. kävijä – kerhonohjaaja – kerhonohjaajan ohjaaja.	Johtava nuorisotyön koordinaattori Vastaavat nuorisotyöntekijät	2026
	Meillä on käytössä keinoja saada nuorten ääni kuuluviin.	Nuorisopalveluille tehdään rakenne nuorten palautteen ja ehdotusten keräämiseksi toiminnasta. Nuorille luodaan myös selkeitä väyliä tuottaa ideoita ja työntekijöille mahdollisuus reagoida nuorten ideoihin nopeasti. Nuorten ehdotuksia ja näkemyksiä kerätään toiminnoissamme.	Toimintaa kehitetään kerätyn palautteen perusteella.	Osallisuustyöryhmä Koko henkilöstö	2027
	Tunnistetaan, että osalla nuorista on enemmän osallistumisen esteitä ja he tarvitsevat enemmän tukea voidakseen osallistua. Kannustetaan kaikkia nuoria mukaan nuorisovaltuuston toimintaan.	Tiedotamme monipuolisesti ja selkeästi nuorisovaltuuston toiminnasta. Tarjoamme tarvittaessa tukea ja mukautuksia, jotta jokaisella nuorella on aidosti mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa omista lähtökohdistaan käsin.	Tiedotuskampanja on tehty	Nuorisopalveluiden päällikkö Nuorisovaltuustotoiminnasta vastaava nuorisotyöntekijä	2026

TOIMINNAN OSA-ALUEET	TAVOITTEET	TOIMENPITEET	TODENTAMINEN	SEURANTAVASTUU	AIKATAULU
Vuoro-vaikutus	<p>Porvoon kaupungin nuorisopalveluissa sitoudutaan turvallisemman tilan periaatteisiin kaikessa toiminnassa. Tilat ja toiminta ovat turvallisia ja nuoret voivat kokea olevansa tervetulleita niihin.</p>	<p>Luodaan turvallisemman tilan periaatteet ja puuttumisen käytännöt, jotka edistävät kunnioittavaa vuorovaikutusta. Syrjivään puhetapaan ja vihapuheeseen puututaan. Periaatteet sisältävät ohjeet häirinnän ennaltaehkäisyyn ja käsittelyyn.</p>	<p>Nuorille on laadittu selkeät toimintaohjeet häirinnän tai epäasiallisen kohtelun varalta. Periaatteet ovat osa perehdytystä ja koulutussuunnitelmaa.</p> <p>Nuorten kokemus toiminnan turvallisuudesta ja yhteisöllisyydestä vahvistuu.</p>	<p>Esihenkilöt</p>	<p>2026</p>
	<p>Yhdenvertaisuutta edistävän kasvatuksellisen puhekulttuurin luominen ja ylläpitäminen.</p>	<p>Olemme järjestäneet säännöllisesti toistuvan koulutuksen.</p>	<p>Huomaamme toimintakulttuurissa ja puhettavassa muutoksen. Vuorovaikutustapa tukee osallisuutta ja myönteistä kehitystä. Teema on osana perehdytystä.</p>	<p>Esihenkilöt Nuorisopalvelukoordinaattori</p>	<p>2028</p>
	<p>Sensitiivisyys nuorten kohtaamisessa. Työntekijät luovat aktiivisesti turvallisia vuorovaikutustilanteita.</p>	<p>Osallistumisen esteitä tunnistetaan ja otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa.</p>	<p>Työntekijät ovat perehtyneet yhdenvertaisuussuunnitelmaan ja edistävät sen tavoitteita omalla toiminnallaan.</p>	<p>Koko henkilöstö</p>	<p>2028</p>

TOIMINNAN OSA-ALUEET	TAVOITTEET	TOIMENPITEET	TODENTAMINEN	SEURANTAVASTUU	AIKATAULU
Tilat	Nuorisopalveluiden tilat ovat saavutettavia.	Tehdään tilojen esittelyvideot	Esittelyvideoilla tilojen ominaisuudet ja käyttötarkoitukset tuodaan esiin aiempaa selkeämmin.	Sometiimi	2025
	Tiloista tehdään esteettömyyskartoitukset.	Tilojen esteettömyystiedot jaetaan virallisissa viestintäkanavissa.	Esteettömyyskartoitukset on tehty ja palveluiden käyttäjät tietävät tilojen esteettömyydestä. Saadun tiedon perusteella parannetaan tilojen ja palveluiden esteettömyyttä.	Nuorisopalveluiden päällikkö Viestinnästä vastaava nuoriso palvelukoordinaattori	2026
	Nuorisotilojen välineistö on saavutettavaa ja helposti saatavilla.	Nuoret osallistuvat tilojen välineistön suunnitteluun, ja hankinnoissa hyödynnetään asiantuntijoiden osaamista.	Hankintoja on tehty saadun tiedon perusteella.	Yhteiset palvelut Vastaavat nuorisotyöntekijät	2028
	Edistetään inklusiivisuutta, parannetaan saavutettavuutta ja tarjotaan turvallinen tila kaikille sukupuolesta tai liikkumiskyvystä riippumatta.	Nuorisotiloissa on käytettävissä sukupuolineutraalit sekä esteettömät WC-tilat.	Sukupuolineutraalit sekä esteettömät WC-tilat ovat toimitiloissa käytössä.	Vastaavat nuorisotyöntekijät	2025

TOIMINNAN OSA-ALUEET	TAVOITTEET	TOIMENPITEET	TODENTAMINEN	SEURANTAVASTUU	AIKATAULU
Yhteistyö	Nuorisotyö tukee maahan muuttaneiden nuorten kotoutumista. Maahanmuuttajataustaisten nuorten kokemus osallisuudesta vahvistuu.	Järjestetään nuorille palveluja yhdessä maahanmuuttajapalveluiden ja kotoutumiskeskuksen kanssa.	Palveluja on järjestetty yhteistyössä. On laadittu monikulttuurisen nuorisotyön vuosikello	Nuorisopalveluiden päällikkö Nuorisopalvelukoordinaattori	2027
	Tehdään yhteistyötä eri yhteisöjen ja huoltajien kanssa. Tavoite on lisätä nuorisotyön tunnettavuutta, tietoa palveluista sekä lisätä työntekijöiden osaamista.	Sovitaan yhteistyöstä esim. koulujen kanssa. Toteutamme kohdennettua viestintää nuorten tavoittamiseksi. Tehdään suunnitelmallista yhteistyötä vähemmistöjä tukevien toimijoiden kanssa.	Palveluista on tiedotettu eri kieli- ja kulttuuritaustaisten nuorten ja perheiden tavoittamiseksi perusopetuksessa ja toisella asteella säännöllisesti. 2. asteen luokat on kutsuttu vuosittain tutustumaan toimintaan.	Johtavat nuorisotyön koordinaattorit Vastaavat nuorisotyöntekijät Etsivät nuorisotyöntekijät Työpajavalmentajat	2027-2028
	Järjestämämme toiminta edistää kulttuurien sekä katsomusten välistä vuoropuhelua.	Valitaan vuosittain yhdenvertaisuutta ja moninaisuutta tukevat kampanjat ja teemapäivät	Osallistutaan vuosittaisiin kampanjoihin ja teemapäiviin	Nuorisopalvelukoordinaattorit	2025–2028
	Nuorisotyö edistää maahan muuttaneiden nuorten pääsyä nuorisotyön palvelujen piiriin ja yhteisöihin.	Osallistutaan yhteistyöryhmiin (monikulttuurisuusfoorumi, maahanmuuttotoimikunta). Järjestetään kotoutujille mahdollisuuksia tutustua palvelutarjontaan nuorisotiloilla.	On osallistuttu yhteistyöryhmiin ja järjestetty kotoutujille mahdollisuuksia tutustua nuorisopalvelujen toimintaan.	Nuorisotilat Nuorisopalvelukoordinaattori	2026

TOIMINNAN OSA-ALUEET	TAVOITTEET	TOIMENPITEET	TODENTAMINEN	SEURANTAVASTUU	AIKATAULU
Työntekijöiden osaaminen	Työyhteisö on moninaisempi.	Työnhakuilmoituksissa otetaan käyttöön monimuotoisuuslauseke	Kaikissa työnhakuilmoituksissa on käytössä monimuotoisuuslauseke	Nuorisopalvelujen päällikkö	2025
	Työyhteisössä on enemmän nuorille samaistuttavia henkilöitä.	Tarjotaan vähemmistöihin kuuluville nuorille harjoittelu- ja kesätyöpaikkoja sekä mahdollisuuksia työkokeiluun.	Nuorisopalveluiden toimintaan on otettu nuoria erilaisiin tehtäviin	Esihenkilöt Vastaavat nuorisotyöntekijät	2028
	Perehdytyksen uusiminen ja läpikäyminen kaikkien kanssa.	Kaupunki on ottanut käyttöön Intro sähköisen perehdytysohjelman. Nuorisopalvelut vie Introon tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman ja siihen liittyvät oheismateriaalit	Materiaalit on viety Introon.	Esihenkilöt	2026
	Työntekijöillä on valmiutta edistää yhdenvertaisuutta omalla toiminnallaan	Työntekijöiden tietämystä vähemmistökysymyksissä kehitetään jatkuvasti. Lisätään koulutusta mm. trans-asioista, sukupuolen moninaisuudesta, sukupuolistereotyyppioista, antirasismista ja vammaisuuteen liittyvistä kysymyksistä.	Työntekijät ovat osallistuneet koulutuksiin. Työntekijät tuntevat yhdenvertaisuussuunnitelman ja edistävät sen tavoitteita omalla toiminnallaan.	Esihenkilöt	2028

Lähteet:

Invaliidiliitto 2025. www.invalidiliitto.fi/esteettomyys

Jalonen, Riikka & Heinonen, Laura 2019. Kaikki mukana? Yhdenvertaisuussuunnittelun opas nuorisotyöhön. www.rauhankasvatus.fi/kaikki-mukana

Järvinen, R. & Laaksonen, A. 2025. www.nuorisoseurat.fi/Nuorisoseurat_OvetAukiKaikille-opas.pdf

Opetushallitus 2025. www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnittelu

Rauhankasvatusinstituutti 2025. www.rauhankasvatus.fi/yhdenvertaisuusavain

Vähemmistövaltuutettu: www.vahemmistovaltuutettu.fi

Yhdenvertaisuusvaltuutettu 2025. www.yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi/aineistoja

Oikeusministeriö 2025. www.oikeusministerio.fi/yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuuslaki. www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2014/1325#chp_1_sec_4